

12. Bekkers E., Projecting the medium-run effects with the WTO Global Trade Model // The, WTO Economic Research and Statatistic Division – 2019. – Vol. 4. – P. 8-9.

13. Mendis P., Wang J., Peace and war in Sinoamerica // Harvard International. Review. – 2017. – Vol. 38, No 3. – P. 28-33.

14. Executive Order on Securing the Information and Communications Technology and Services Supply Chain // Executive Order. URL: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-securinginformation-communications-technology-services-supply-chain/>

15. Mascitelli B., Chung M., Hue and cry over Huawei: Cold war tensions, security threats or anti-competitive behaviour? // Research in Globalisation. – 2019. – Vol. 1. – P. 10-12.

16. IMF Working Paper – Trade Wars and Trade Deals: Estimated Effects using a Multi-Sector Model – International Monetary Fund, 2019.

Вишнеvsька Єлизавета, Сохацька Олена
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Війна 2008 року Росії проти Грузії завершилася анексією територій Південної Осетії та Абхазії та розміщенням російських окупаційних військ на відстані 40 км. від столиці Грузії Тбілісі. Це жахливе порушення суверенітету та територіальної цілісності країни на європейському континенті відбулося вперше через 70 років після Другої світової війни.

Одразу після війни США доклали значних зусиль, щоб переконати своїх союзників у НАТО у необхідності приєднання Грузії та України до ПДЧ на Бухарестському саміті альянсу у квітні 2008 року. Позицію США підтримали прибалтійські країни, Болгарія, Румунія, Польща, Чехія, Словаччина, Словенія, а також Канада. Водночас різку протидію щодо надання Україні та Грузії щодо набуття ПДЧ висловили Німеччина та Франція, яких підтримали Італія, Нідерланди, Люксембург, Іспанія, Бельгія, Португалія.[1]

Окупація та анексія Криму, військова агресія та окупація окремих районів Донецької та Луганської областей Східної України у 2014 році, відродили тенденції посилення колективної оборони в Європі під парасолькою НАТО. За висновками Німецького інституту міжнародних і безпекових справ, наскільки конфлікт в Україні посилив НАТО, настільки ж він послабив Спільну політику безпеки та оборони ЄС. Європейські країни-члени Альянсу готові збільшити витрати на безпеку і оборону в рамках НАТО. Одночасно, США продовжують вважати себе потужним європейським гравцем та напряду співпрацюють з європейськими партнерами з питань безпеки.

У практичному вимірі Альянс збільшив концентрацію військ у країнах-членах на Сході Європи, в Туреччині і у Середземноморському регіоні. Зокрема, уже у червні 2015 року в Польщі був розгорнутий проміжний підрозділ VJTF чисельністю 2,1 тис. осіб, а в жовтні було прийнято рішення про розгортання Підрозділів інтеграції сил (NFIUs) в Угорщині і Словаччині. 1 грудня 2015 року в Бухаресті був розгорнутий штаб багатонаціональної дивізії НАТО «Південний Схід»

Універсальним безпековим європейським форматом є Організація з Безпеки та Співробітництва в Європі (ОБСЄ), першорядним принципом якої у Гельсінському Заключному акті визначено зобов'язання країн-учасниць підтримувати мир і безпеку. Втім, в сучасних умовах ОБСЄ не має спроможності ані врегульовувати конфлікти, ані запобігати їхній появі. Незмінна з 1975 року система прийняття рішень в ОБСЄ не враховує сьогоденні реалії та не передбачає механізму впливу на країну-порушника.

Неспроможність цієї організації щодо зупинення війни в Україні підтверджена впродовж усіх 8 років локальних військових дій на Донбасі, коли представники держави-агресора ефективно блокували дії організації. Після широкомасштабного вторгнення Росії в Україну ця організація взагалі виявилася непотрібною.

Війна з Росією ще раз гостро поставила проблему захисту України від реальної агресії та спроможності протидіяти іншим загрозам у майбутньому, тобто реформованого сектору безпеки та боездатних збройних сил, що Євросоюз не може задовольнити в повному обсязі, оскільки зосереджується переважно на невійськовому сегменті.

Нинішня криза охоплює більше, ніж саму Україну та її можливе членство в НАТО. Йдеться про майбутнє європейського порядку, створеного після холодної війни. Мета Росії – обмежити можливість України та інших країн Східної Європи обирати власний шлях розвитку і тим самим змінити ситуацію на Сході Європи на свою користь.

«НАТО має усвідомити, що масштабної війни, розпочатої Росією проти України 24 лютого 2022 року, можна було б уникнути, якби Альянс та його країни-члени взяли під контроль геополітичний порядок денний замість того, щоб дозволити його визначати авторитарному деспоту з ненаситними імперіалістичними амбіціями.» [2]

Якби країни НАТО ще у грудні 2021 року запровадили суворі санкції та надали Україні необхідну оборонну летальну зброю, щоб тиснути на Росію з метою деескалації її військового нарощування на кордонах України – замість того, щоб зробити це лише після того, як Росія розпочала повномасштабну війну, – Путін міг би відмовитися від свого плану повномасштабного вторгнення.

Сьогодні варто усвідомлювати, що Росія зрозуміла: вона не виграє звичайну війну проти України. Усвідомлення цього призвело до значного зростання кількості воєнних злочинів, які щодня вчиняються внаслідок обстрілу Росією населення та цивільної інфраструктури в Україні. Воно

привело до вбивств цивільного населення України, включаючи невинних дітей. Знищення Росією українського народу чітко відповідає визначенню «геноциду» в Конвенції про геноцид, прийнятій у 1948 році Генеральною асамблеєю ООН.

Україна продемонструвала, що, попри дикість Росії, може подолати цей жорстокий наступ і відновити контроль над своєю територіальною цілісністю. Країни-члени НАТО вже серйозно постраждали від цієї війни, оскільки Європа зараз дестабілізована через 10 мільйонів українців, які були змушені покинути свої домівки та стати внутрішньо переміщеними особами в Україні або біженцями в сусідніх країнах. Час справжніх безпекових рішень для НАТО спливає.

Перелік використаних джерел.

1. Європейська безпека на порозі змін. Уроки для України URL: <http://www.ucipr.org.ua/ua/med-a/research-updates/vropeyska-bezpeka-na-poroz-zm-n-visnovki-dlya-ukra-ni>

2. Чолій Євген НАТО має діяти зараз, або зіткнеться з жахливими наслідками пізніше URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2022/03/24/7136526/>

Дармограй Юрій

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ВПЛИВ COVID-19 НА ГЛОБАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ

Вірусна пандемія COVID-19 – це безпрецедентне глобальне явище, що мало надзвичайно широкі наслідками. Так, 20 вересня 2021 року кількість смертей від вірусів у США становила – 675 446 і перевищила кількість смертей від іспанського грипу 1918 року, що був найбільш смертоносним за всю історію пандемій в США. Пандемія порушила життя в усіх країнах і спільнотах і негативно вплинула на глобальне економічне зростання у 2020 році, що спостерігалось протягом століття. У 2020 році відбувся глобальний економічний спад до -3,2% річних, з поступовим відновлення на рівні 5,9% на 2021-22 роки. Світова торгівля впала на 5,3% у 2020 році, але очікується її зростання на 8,0 % у 2021-22 роках. В цілому, економічний спад у 2020 році не був настільки негативним, як передбачалося спочатку, частково через фінансову та монетарну урядову політику.

У більшості країн економічне зростання різко впало в другому кварталі 2020 року, швидко відновилося в третьому кварталі і з того часу було переважно позитивним. Хоча загальний глобальний економічний ефект зменшується, він продовжує наростати. Зокрема, тривалий характер кризи охорони здоров'я вплинув на глобальну економіку з довготривалими та